

Supplement

Nos Jacobus Judex ac Jurati cives civitatis Poseniensis memorie commendantes significamus quibus expedit universis presentium per tenorem quod proximi et amici universi Johannis Jacobi condam civis Poseniensis pie memorie, unam stubam balnealem neenon allodium ad eandem pertinens sitam ac situm extra muros diete civitatis, parte ab una allodium Johannis dicti iuvenis, ab alia vero domum Nicolai cerdonis immediate attingencia, que quidem stuba ac allodium eisdem ab ipso iam dicto Johanne Jacobi hereditarie sistunt devoluta, eandem stubam una cum allodio ad ipsam pertinenti predicto, in subsidium edificationis capelle que construitur in civitate memorata, juxta claustrum ecclesiamque fratrum minorum immediate attingens in salutem anime eiusdem Johannis Jacobi ac pro eo quod Idem Johannes Jacobi felicis memorie in dicta ecclesia fratrum minorum est sepultus, amici ac proximi eiusdem Johannis Jacobi tradiderunt irrevocabiliter et dederunt

quam siquidem dictam stubam balnealem simul cum allodio ad eam pertinenti prefato michi prescripto Jacobo Judici, amici ac proximi universi dicti Johannis Jacobi pro centum et quinquaginta libris denariorum venderunt per me dictum Jacobum Judicem per meos ac heredes universos seu heredum successores perpetue habendam, possidendam, vendendam, loccandam seu cuicunque voluerimus legendam, tradendam, assignandam sive dandam seu quocunque modo modo alienandam, tali tamen condicione interiecta, quod ego superdictus Jacobus Judex easdem centum ac quinquaginta libras denariorum ad edificationem Capelle suprascripte teneam ac debeam, sive omni impedimento ac contradictione porrigere, dare ac integraliter expedire. In cuius rei testimonium hijs presentibus sigillum nostrum autenticum est impensum. Datum proxima sexta feria ante festum sancti Luce evangeliste
A. D. M. Tricentesimo Sexagesimo primo.

K počiatkom neskorogotickej architektúry na Slovensku

Najnovšie dejepisectvo architektúry zhodne tvrdí, že v triedení jednotlivých epoch je potrebné posudzovať počiatky fáz individuálne pre dané územie. Podobne ako pre viacero ďalších stredoeurópskych oblastí platí pre slovenskú gotickú architektúru rok 1400 za základné rozhranie medzi domácou gotikou 14. storočia a prejavmi neskorého slohu. Ak v gotike na Slovensku existujú neskoroslohové formálne úkazy aj pred týmto dátom, ich slohový zmysel je od základu iný ako pri skúmaných príkladoch. Ako demonštračný materiál uvádzam pamiatky prvoradého významu v Bratislave a Košiciach, ktoré patria do tejto doby.

Doba vzniku bratislavskej kaplnky sv. Jána, ktorej výstavba steny začína sa dištancovať od cieľov doktrinárnej gotiky, v literatúre sa obyčajne spája s listinou bratislavského starostu Jakuba z r. 1361. Tento text znamená terminus post quem pre vznik objektu, a pre spresnenie datovania ostáva k dispozícii iba formálna analýza. Táto kaplnka spája podunajskú tradíciu dvoj- etážovej kaplnky a niektoré typické formy svätoštefanského dedičstva so zásahom parlérovských elementov svätovítskych. Vzhľadom na spojenie tradícií viedenskej a pražskej huty je v danom prípade pre chronológiu rozhodujúce, kedy moderné pražské výsledky prenikli

do Viedne. Nazdávam sa, že sa tak stalo až v súvislosti s prechodom Parlérovo syna Václava do svätoštefanskej huty, čo sa potvrdzuje i slohovým charakterom okennej dvojice južnej steny v bratislavskom dóme, ktorá je datovaná letopočtom 1402. Za dost pravdepodobné tiež považujem, že Václav je pôvodcom parlérovskej redakcie kaplnky, ktorá sa realizovala okolo r. 1400 v Bratislave. Z mendikantských veží v Bratislave predparlérovskú viedenskú tvorbu reprezentuje veža klarisiek, kým formálne vyspelejšia františkánska súvisí s viedenským umením Petra z Prachatíc, na čo upozornil Václav Mencl.

Pôvodný zámer opraviť starší poškodený kostol v Košiciach sa v prvých rokoch 15. storočia neuskutočnil a r. 1406 sa už pracovalo na terajšej katedrále, iniciátorom ktorej bol kráľ Žigmund. Katedrála celkove znamená kráľovský kostol, viažúci na seba stredisko cirkevnej organizácie, preto je dost záhadné, že kostol sv. Alžbety v Košiciach ostal i po reedifikácii naďalej farským. Stavba je od začiatku dielom parlérovských majstrov a existujú oporné body pre tvrdenie, že košická huta bola od začiatku pobočkou huty viedenskej, aj keď na druhej strane nechcem vylúčiť ani možnosť, že košickí majstri prešli na stavbu priamo z neskorého parlérovského prostredia pražského. V Košiciach sú pozoruhodné nie-